

УДК 343.9

DOI: 10.31733/2078-3566-2019-4-109-115

Орловська Н. А.®

доктор юридичних наук, професор
(Національна академія Державної прикордонної
служби України імені Богдана Хмельницького)

НЕЛЕГАЛЬНА МІГРАЦІЯ: ПОНЯТІЙНІ КОНТЕКСТИ ТА СТРАТЕГІЧНІ НАПРЯМИ ЗАПОБІГАННЯ

У статті висвітлюється питання про основні смислові контексти розуміння нелегальної міграції: політичний, економічний, кримінологічний. Констатується формування тенденції «відкладеного транзиту», коли нелегальні мігранти є загрозою для безпеки державного кордону та суттєвим фактором внутрішньої ситуації.

Робиться висновок, що запобігання нелегальній міграції є частиною державної міграційної політики України. Стратегічні напрями сучасної запобіжної діяльності свідчать про декларацію пріоритету випередження та заходів гуманітарної спрямованості над репресивною практикою стосовно правопорушників. Загалом це відповідає загальноєвропейському баченню проблематики.

Ключові слова: транскордонна злочинність, нелегальна міграція, запобігання, європейські підходи до запобігання нелегальній міграції, державна міграційна політика.

Постановка проблеми. Питання міграції завжди гостро стояли перед будь-якою країною. Лише у 2018 р. майже 28 млн осіб були змушені мігрувати внаслідок військових конфліктів (10,8 млн) та стихійних лих (17,2 млн) [1]. Якщо розвинуті країни (члени ЄС, США) переважно переймаються зовнішньою міграцією, то для України феномен внутрішньо переміщених осіб став серйозним викликом, який суттєво вплинув на соціально-економічну та кримінальну ситуацію в державі. При цьому не зменшується й актуальність проблематики зовнішньої міграції, адже через територію України проходить один з п'яти основних маршрутів нелегальної міграції – Центральноєвропейський, який пролягає через Російську Федерацію, Україну, Польщу, Словаччину до держав Західної Європи [2].

На перший погляд, суттєвих складнощів немає, якщо розглядати Україну як країну походження та транзиту нелегальних мігрантів. За даними FRONTEX, лише 0,2% незаконних мігрантів потрапляє до ЄС сукупно з територій України та Білорусі. Відповідно, рівень загрози нелегальної міграції громадян третіх країн через територію України залишається незначним [2; 3, с.64].

Але, як було зазначено Головою Державної прикордонної служби України, спостерігається збільшення кількості мігрантів на каналах легального в'їзду, які, спираючись на підтримку діаспори, офіційно намагаються потрапити в Україну, щоб потім тут залишитися на нелегальному становищі або згодом незаконно потрапити на територію держав-членів ЄС. Так, значна частина затримань нелегальних мігрантів припадає на основні освітні регіони України, де традиційно мешкає найбільше іноземців [4, с.14, 333]. Відповідно, можна говорити про тенденцію «відкладеного транзиту», коли нелегальні мігранти не лише стають викликом для безпеки державного кордону, а й суттєвим фактором погіршення внутрішньодержавної ситуації (зокрема, в частині збільшення вчинення злочинів як самими мігрантами, так і проти них).

Невипадково дослідження нелегальної міграції стало частиною більш загальної тематики національної безпеки. На сучасному етапі увагу почали привертати такі безпекові виміри як економічний, соціальний, екологічний тощо [4, с.136]. З огляду на це,

© Орловська Н. А., 2019

ORCID iD: <https://orcid.org/0000-0002-4400-560X>

nadpsu@dpsu.gov.ua

розгляд нелегальної міграції в різних понятійних контекстах (управлінському, економічному, кримінологічному) надає можливості не лише системно розглянути її як теоретико-прикладну проблему, а й сформувані та реалізувати стратегічні напрями державної міграційної політики, у тому числі в частині запобігання нелегальній міграції.

Аналіз публікацій, в яких започатковано розв'язання даної проблеми. Із зазначених питань наявне широке коло фахових публікацій. Серед них, зокрема, дисертаційні дослідження, предметом яких була безпосередньо нелегальна міграція: це роботи А. П. Мозоля «Кримінологічні проблеми нелегальної міграції в Україні» (2002), О. А. Малиновської «Управління зовнішніми міграціями в контексті європейської інтеграції України» (2005), Ю. О. Курунової «Міжнародна міграція робочої сили як чинник економічного розвитку країн (на прикладі міграційних потоків між ЄС і Україною)» (2015) тощо. Значний інтерес становлять роботи, в яких нелегальна міграція піддається аналізу як частина транснаціональної/транскордонної злочинності, наприклад, праці В. С. Буркаль, М. Г. Вербенського, Г. П. Жаровської, А. М. Притули, І. В. Пшеничного, С. О. Філіппова та ін. Окремі аспекти кримінологічної характеристики та запобігання нелегальній міграції висвітлювались у роботах С. В. Албула, С. О. Баранова, Т. А. Денисової, О. М. Джузи, Д. С. Мельника, Д. О. Назаренка, В. І. Шакуна, В. В. Шаповалова та ін.

Результати фахових досліджень стали значним внеском у науковий дискурс щодо зменшення масштабів нелегальної міграції та її негативних наслідків для України. Однак наявна тенденція «відкладеного транзиту» (накопичення нелегальних мігрантів), а також прийняття низки стратегічних документів у сфері державної міграційної політики актуалізують питання визначення напрямів останньої у світлі підходів, у тому числі із залученням досвіду запобігання нелегальній міграції у країнах ЄС.

З огляду на це **метою** статті є розгляд низки понятійних контекстів нелегальної міграції та стратегічних напрямів державної міграційної політики України на сучасному етапі у світлі запобігання нелегальній міграції.

Виклад основного матеріалу. Насамперед звернемо увагу на термінологічне зауваження. Йдеться про те, що в останні роки міжнародна спільнота відходить від використання терміну «нелегальна міграція» (illegal migration) і пропонує замінити його терміном «нерегулярна міграція» (irregular migration). Зазначена зміна пояснюється онтологічним негативним забарвленням терміну «нелегальна міграція» [5, с.118-119]. На нашу думку, вибір терміну «нерегулярна» щодо міграції є невдалим, наголошуючи на нерівномірності, перервності переміщення осіб, яке (переміщення) не має належної організації. Але це не відображає сутності явища, його ознак та системних зв'язків. Тому у цій статті буде використовуватися традиційний термін «нелегальна міграція».

Вбачається, що до ознак нелегальної міграції можна віднести такі: в'їзд/перебування на території країни з порушенням законодавства; наявність протиправної мети (незаконне перебування; працевлаштування/здійснення незаконної підприємницької діяльності; незаконне переміщення територією певної держави для в'їзду до іншої країни всупереч закону). Ці ознаки притаманні будь-яким видам нелегальної міграції, до яких, наприклад, Т. А. Денисова пропонує відносити зовнішню, постійну (безповоротну), безповоротну, сезонну, транзитну, еміграційну, імміграційну [6, с.74]. Зазначені види в цілому охоплюють прояви нелегальної міграції та дозволяють глибше проаналізувати статистичні показники.

Однак, коли є потреба у виокремленні сучасних стратегічних напрямів державної міграційної політики, доцільно звернутися до основних понятійних контекстів нелегальної міграції, щоб зрозуміти базові виклики, які постають перед державою та суспільством у зв'язку з впливом нелегальних міграційних процесів.

Так, у контексті державного управління авторитетний дослідник О. А. Малиновська зазначає, що сучасна міграція є по суті розгалуженим міжнародним бізнесом, що передбачає застосування в управлінні ним інструментів та методів менеджменту. Його основне завдання – це досягнення керованості міграційних процесів за умови поваги до прав людини й забезпечення максимально можливих позитивних результатів міграції як для самих мігрантів, так і для суспільства. Головними напрямками управлінської діяльності мають стати регулювання нормативної міграції, заходи з інтеграції мі-

грантів у приймаюче суспільство, запобігання нелегальній міграції, широка міжнародна співпраця між країнами-донорами та країнами-реципієнтами мігрантів [7]. Такий підхід поділяється і в національній доповіді «Українське суспільство: міграційний вимір», де зазначається, що протиставлення інтересів людини та суспільства є недоречним, і національна безпека та безпека самих мігрантів має бути об'єднана задля досягнення спільної мети – зменшення обсягів нелегальної міграції, переведення їх перебігу у легальну площину [4, с.138].

Таким чином, у сфері державного контролю за міграційними процесами пропонується застосувати бізнес-підхід з огляду на категорії «видатки-доходи». Більшість нелегальних мігрантів прибувають у країн, що розвиваються (вони виступають місцем призначення або елементом транзитного шляху). Тому загрози нелегальної міграції є більш відчутними для менш розвинутих країн, що змушені нести непропорційно велику частку витрат, пов'язаних з цим негативним явищем [4, с.137-138]. При цьому останні – це не лише прямі фінансові витрати, а й репутаційні питання держави (щодо захисту прав та свобод людини, розвитку демократії, судової системи тощо).

Відповідно, фахівці з державного управління роблять наголос на таких напрямках державної міграційної політики як удосконалення міграційного законодавства (у тому числі, спрощення процедур легальної міграції), інтеграція мігрантів у суспільство країни-реципієнта, міжнародна співпраця.

У свою чергу, в економічному контексті переважно наголошується на двох рівнях аналізу проблематики: загальнодержавному та окремих підприємств, що і визначає напрями державної міграційної політики.

Так, у 2009 р. деякі з приймаючих країн (Іспанія, Італія, Велика Британія, Австралія) зменшили квоти на імміграцію, запровадили програми повернення мігрантів на Батьківщину, надавши грошову допомогу, при цьому не забороняючи їм повернутися в приймаючу країну через декілька років. Південна Корея, Таїланд, Малайзія, Казахстан тимчасово заборонили видачу віз низькокваліфікованим робітникам. Крім того, важливим аспектом є неконтрольованість грошових надходжень від мігрантів. Щодо окремих підприємств, то, прагнучи заощадити кошти, підприємства використовують робочу силу нелегальних мігрантів, впливаючи на зростання тіньової економіки. Зокрема, в ЄС «внесок» нелегальних трудових мігрантів у тінізацію економічної сфери коливається від 7 до 16% ВВП [8, с.72, 73, 75].

Таким чином, на першій погляд, провідним напрямом державної міграційної політики мають стати жорсткі обмеження для міграції загалом та безкомпромісне запобігання нелегальній міграції, зокрема. Однак висновки економістів полягають у тому, що жорсткі заходи імміграційної політики як раз призводять до збільшення потоків нелегальних мігрантів та, відповідно, зростання обсягів тіньової економіки, зменшення бази оподаткування та зростання соціальної напруги. Крім того, держава частково не контролює фінансову ситуацію через «вкидання» в економіку готівкових коштів [8, с.74-75].

Тому, враховуючи, що Україна є країною, що розвивається, її міграційна політика має бути достатньо ліберальною з певним спрощенням міграційних процедур та встановленням контролю за фінансовими потоками, джерелом яких є праця мігрантів (помірні відсотки за грошові перекази, забезпечення фінансової інфраструктури тощо).

У кримінологічному контексті нелегальна міграція підлягає аналізу як вид транскордонної злочинності (увага акцентується переважно на організованих проявах такої діяльності) та як фонове явище.

Що стосується нелегальної міграції як виду транскордонної злочинності, то у цій площині констатуються щільні зв'язки нелегальної міграції з торгівлею людьми, контрабандою зброї, боєприпасів, вибухових речовин і наркотиків [2]. Однак при цьому дані офіційної статистики свідчать, що вчинення у співучасті злочину, передбаченого ст.332 КК, мало місце: в 2014 р. – у 16,5% від загальної кількості зареєстрованих діянь; у 2015 р. – у 13,8%; у 2016 р. – у 10,9%; у 2017 р. – у 7,7%; у 2018 р. – у 7,2%.

Зрозуміло, що статистичний облік діяльності організованих злочинних структур у сфері організації нелегальної міграції суттєво ускладнений латентністю. Але слід говори-

ти про більш загрозливу ситуацію – масове втягнення населення прикордонних регіонів у зазначену діяльність, формування аморфних угруповань без визначеної структури або надання «послуг» окремими мешканцями прикордоння.

Що стосується нелегальної міграції як фонового явища, то, на думку Д. О. Назаренка [9], у структурно-функціональному аспекті нелегальна міграція є одним з асоціальних деструктивних видів поведінки. Відповідно, вона стає передумовою вчинення правопорушень різного характеру та ступеня суспільної небезпечності.

Відповідно, у кримінологічному вимірі нелегальна міграція, з одного боку, – складова транскордонної організованої злочинності й тому є системно пов'язаною з тіньовою економікою та корупцією; з іншого, – нелегальна міграція виступає сприятливим підґрунтям для погіршення кримінальної ситуації в державі, «заходу» на територію України транснаціональних злочинних угруповань тощо. Зрозуміло, що у даному понятійному контексті нелегальна міграція є виключно негативним явищем, наявність якого вимагає запобігання переважно примусовими заходами. Однак при цьому є очевидним доцільність зміщення запобіжної діяльності у бік виявлення злочинних структур, які здійснюють діяльність із організації нелегальної міграції.

Таким чином, у наведених понятійних контекстах було виявлено різноманітні, певною мірою, різновекторні напрями, які можуть бути включені у зміст державної міграційної політики України на сучасному етапі.

Що стосується унормування спільних зусиль ЄС у сфері запобігання нелегальній міграції, то серед його (унормування) етапів можна виокремити такі:

Шенгенський кодекс охорони кордону (2006 р.) – формулювання спільних правил контролю на зовнішньому кордоні, що означає спрощений контроль при перетині зовнішнього кордону громадянами країн – членів ЄС, іноземців, які мають право вільного пересування (члени сімей громадян ЄС), і посилення – щодо громадян третіх країн;

Директива ЄС щодо спільних стандартів та процедур повернення нелегальних мігрантів (2010 р.), спрямована на сприяння добровільному поверненню нелегальних мігрантів і встановлює мінімальні стандарти поводження з ними. Зокрема, Директива зобов'язує країни-члени або депортувати виявленого нелегального мігранта, або врегулювати його правовий статус у разі, коли це неможливо;

Стратегія відповіді ЄС на міграційний тиск (2012 р.), у якій наголошується на посилення співпраці з країнами походження та транзиту, удосконаленні управління зовнішніми кордонами, запобіганні зловживанням можливостями легальних каналів міграційних переміщень, удосконаленні системи регулювання міграційними переміщеннями (у тому числі повернення мігрантів);

Європейській порядок денний з міграції (2015 р.), яким запроваджено загальноєвропейську схему переселень біженців, розбудову мережі пунктів прийому біженців тощо;

План дій проти контрабанди людьми до 2020 р. (2015 р.), який передбачає посилення поліцейської та правової протидії, удосконалення системи збору та обміну інформацією, попередження незаконного перевезення людей та допомогу мігрантам, які опинилися в скрутному становищі.

Інформаційний супровід спільних заходів здійснюється за допомогою низки систем, серед яких Шенгенська інформаційна система – найбільша інформаційна система у сфері громадської безпеки в Європі.

Таким чином, міграційну політику ЄС в частині відповіді на нелегальну міграцію складають такі напрями:

- контрольно-правоохоронний, спрямований на посилення міграційного контролю, на виявлення та знешкодження організованих структур, які здійснюють діяльність з переправлення мігрантів;
- організація повернення виявлених нелегальних мігрантів;
- врегулювання правового статусу тих нелегалів, видворення яких неможливо.

Привертає увагу поєднання гуманітарного та безпекового вимірів зазначеної політики.

Що стосується державної міграційної політики в Україні, то до стратегічних документів у цій сфері можуть бути віднесені Концепція Державної міграційної полі-

тики України (2011) [10], Стратегія державної міграційної політики України на період до 2025 року (2017) [11]. Їх завданням є забезпечення взаємозв'язку міграційної політики з іншими сферами діяльності держави, перехід від політики реагування у відповідь на внутрішні та зовнішні чинники у сфері міграції до більш активної і цілеспрямованої політики. На наш погляд, можна розглядати й Стратегію інтегрованого управління кордонами на період до 2025 року (2019) [2], яка містить низку положень щодо запобігання нелегальній міграції.

Зрозуміло, що в цих документах викладені цілі, завдання та заходи, які відображають особливості кожного з них. І, наприклад, Стратегія інтегрованого управління кордонами на період до 2025 року не є основоположним актом у сфері міграційної політики. Однак саме комплексний аналіз цих документів дає можливість сформулювати перелік напрямів державної міграційної політики та, як наслідок, запобігання нелегальній міграції.

Так, Стратегія інтегрованого управління кордонами на період до 2025 року містить стратегічну ціль – виявлення незаконних мігрантів та повернення їх до держав походження. У свою чергу, Концепція Державної міграційної політики України та Стратегія державної міграційної політики України на період до 2025 року містять положення, що визначають низку напрямів політики, які є основою формування запобіжної діяльності щодо нелегальної міграції:

- квотування – виділення квот для імміграції країнам, з якими укладаються угоди в міграційній сфері для гнучкого реагування на потреби ринку праці. Це надасть змоги полегшити легальні шляхи для в'їзду на територію України для осіб, які можуть бути потенційними нелегальними мігрантами;

- регуляризація (легалізація, міграційна амністія), яка дає змогу нелегальним мігрантам, які перебувають в Україні з порушенням законодавства, отримати законний статус. Така легалізація може бути спрямована на окремі категорії осіб або навіть на окремих індивідів з гуманітарних міркувань;

- інтеграція, яка розуміється як включення іммігрантів (зокрема, і легалізованих нелегальних мігрантів) в економічне, суспільно-культурне і політичне життя держави. Її метою є створення для іммігрантів умов для самостійного існування, пов'язаного з використанням можливостей, які наявні в Україні, з урахуванням культурних та релігійних потреб мігрантів. Відповідальними за інтеграцію є одночасно держава і самі мігранти;

- посилення контролю за дотриманням міграційного законодавства всередині держави, особливо що стосується зловживанням законними способами міграції;

- обмеження каналів нелегальної міграції через забезпечення міжвідомчої та міжнародної співпраці;

- посилення відповідальності за правопорушення у сфері міграції.

Загалом можна зауважити, що у зазначених документах Україна демонструє поступ у рамках загальноєвропейської міграційної політики, ставлячи на перші місця питання нерепресивних методів регулювання міграційних процесів. Щодо запобігання нелегальній міграції це свідчить про намагання відповідати на виклики та загрози, випереджуючи правопорушення в міграційній сфері.

Вочевидь, наступним стратегічним кроком України може стати запровадження, за прикладом 50 країн, чітких індикаторів управління міграцією (MGI), завдяки чому можна оцінити повноту та ефективність власної міграційної політики [1].

Висновки. З огляду на викладене можна зробити висновок, що запобігання нелегальній міграції є частиною державної міграційної політики України. Враховуючи розуміння нелегальної міграції як проблеми, що може бути розглянута у кількох понятійних контекстах, слід зазначити, що стратегічні напрями сучасної запобіжної діяльності свідчать про декларацію пріоритету випередження та заходів гуманітарної спрямованості над репресивною практикою стосовно правопорушників. Загалом це відповідає загальноєвропейському баченню проблематики.

Перспективами подальших досліджень вбачається продовження наукової розробки комплексного підходу до запобігання нелегальній міграції як частини державної міграційної політики України.

Список використаних джерел

1. Key Global Migration Figures, 2017 - 2019. URL: <https://migrationdataportal.org/sites/default/files/2019-08/key-global-migration-figures.pdf> (дата звернення 22.09.2019 р.)
2. Стратегія інтегрованого управління кордонами на період до 2025 року: схвалено розпорядженням Кабінету Міністрів України від 24 липня 2019 р. № 687-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/687-2019-%D1%80> (дата звернення – 21.09.2019 р.)
3. Міграційний профіль України за 2017 рік. ДМС України, 2018. URL: https://dmsu.gov.ua/assets/files/mig_profil/migprofil_2017.pdf (дата звернення – 20.09.2019 р.)
4. Українське суспільство: міграційний вимір : нац. доповідь. Київ: Інститут демографії та соціальних досліджень ім. М. В. Птухи НАН України, 2018. 396 с.
5. Юртаєва К.В. Сучасні тенденції нелегальної міграції в Україні. *Фонові для злочинності явища: запобігання та протидія*: зб. тез доп. Всеукр. наук.практ. конф. (м. Харків, 27 квіт. 2018 р.). Харків: ХНУВС, 2018. С.118-119.
6. Денисова Т.А. Міграційні процеси в Україні: сучасний стан і проблеми незаконної міграції. *Держава та регіони. Серія «Право»*. 2016. Вип. 2. С.72-76.
7. См., наприклад: Малиновська О.А. Міграційна політика: глобальний контекст та українські реалії : монографія. Київ: НІСД, 2018. 472 с.
8. См., наприклад: Курунова Ю.О. Міжнародна міграція робочої сили як чинник економічного розвитку країн (на прикладі міграційних потоків між ЄС і Україною): дис... канд. екон. наук. Одеса, 2015. 216 с.
9. Назаренко Д.О. Фонові для злочинності явища: феномен, детермінація та протидія: автореф. дис... д-ра юрид. наук. Харків, 2014. 32 с.
10. Концепція Державної міграційної політики України: схвалено Указом Президента України від 30 травня 2011 р. №622/2011. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/622/2011> (дата звернення - 20.09.2019 р.)
11. Стратегія державної міграційної політики України на період до 2025 року: Схвалено розпорядженням Кабінету Міністрів України від 12 липня 2017 р. № 482-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/482-2017-%D1%80> (дата звернення – 20.09.2019 р.)

Надійшла до редакції 23.09.2019.

References

1. Key Global Migration Figures, 2017 - 2019. URL: <https://migrationdataportal.org/sites/default/files/2019-08/key-global-migration-figures.pdf> (data zvernennya 22.09.2019 r.) [in Eng.].
2. Stratehiya intehrovanoho upravlinnya kordonamy na period do 2025 roku: skhvaleno rozporjadzhennyam Kabinetu Ministriv Ukrayiny vid 24 lyunya 2019 r. № 687-r. [Integrated Border Management Strategy for the Period up to 2025 : Approved by the Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine dated July 24, 2019, No. 687-p]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/687-2019-%D1%80> (data zvernennya – 21.09.2019 r.) [in Ukr.].
3. Migrantsyyny profil' Ukrayiny za 2017 rik. DMS Ukrayiny, 2018. [Ukraine's migration profile for 2017. LCA of Ukraine, 2018]. URL: https://dmsu.gov.ua/assets/files/mig_profil/migprofil_2017.pdf (data zvernennya – 20.09.2019 r.) [in Ukr.].
4. Ukrayins'ke suspil'stvo: mihratsiyyny vymir [Ukrainian society: the migration dimension]: nats. dopovid'. Kyiv: Instytut demohrafiyi ta sotsial'nykh doslidzhen' im. M. V. Ptukhy NAN Ukrayiny, 2018. 396 s. [in Ukr.].
5. Yurtayeva, K. V. (2018) Suchasni tendentsiyi nelehal'noyi mihratsiyi v Ukrayini. [Current trends in illegal migration in Ukraine.] Fonovi dlya zlochynnosti yavlyshcha: zapobihannya ta protydiya: zb. tez dop. Vseukr. nauk.-prakt. konf. (m. Kharkiv, 27 kvit. 2018 r.). Kharkiv: KHNUVS. S.118-119. [in Ukr.].
6. Denysova, T. A. (2016) Migrantsyyni protsesy v Ukrayini: suchasnyy stan i problemy nezakonnoyi mihratsiyi. [Migration Processes in Ukraine: Current State and Problems of Illegal Migration]. Derzhava ta rehiony. Seriya «Pravo». Vyp. 2. S.72-76. [in Ukr.].
7. Sm., napryklad: Malynovs'ka O.A. Migrantsyyna polityka: hlobal'nyy kontekst ta ukrayins'ki realiyi [Malinovskaya Migration Policy: Global Context and Ukrainian Realities] : monohrafiya. Kyiv: NISD, 2018. 472 s. [in Ukr.].
8. Sm., napryklad: Kurunova YU.O. Mizhnarodna mihratsiya robochoyi syly yak chynnyk

ekonomichnoho rozvytku krayin (na prykladi mihratsiynykh potokiv mizh YES i Ukrayinoyu) [International labor migration as a factor in the economic development of countries (on the example of migration flows between the EU and Ukraine)]: dys... kand. ekon. nauk. Odesa, 2015. 216 s. [in Ukr.].

9. Nazarenko D.O. (2014) Fonovi dlya zlochynnosti yavlyshcha: fenomen, determinatsiya ta protydiya [Background to crime phenomenon: phenomenon, determination and counteraction]: avtoref. dys... d-ra yuryd. nauk. Kharkiv. 32 s. [in Ukr.].

10. Kontsepsiya Derzhavnoyi mihratsiynoyi polityky Ukrayiny: skhvaleno Ukazom Prezydenta Ukrayiny vid 30 travnya 2011 r. №622/2011. [Concept of the State Migration Policy of Ukraine: approved by the Decree of the President of Ukraine of May 30, 2011 No. 622/2011]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/622/2011> (data zvernennya - 20.09.2019 r.). [in Ukr.].

11. Stratehiya derzhavnoyi mihratsiynoyi polityky Ukrayiny na period do 2025 roku: Skhvaleno rozporядzhennyam Kabinetu Ministriv Ukrayiny vid 12 lypnya 2017 r. № 482-r. [Strategy for the state migration policy of Ukraine for the period until 2025: Approved by the decree of the Cabinet of Ministers of Ukraine dated July 12, 2017 No. 482-p]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/482-2017-%D1%80> (data zvernennya – 20.09.2019 r.). [in Ukr.].

SUMMARY

Orlovska N. A. Illegal migration: sense contexts and prevention milestones. The article is devoted to the basic sense contexts of illegal migration understanding: the political, economical and criminological ones. The trend of “foreseen transit” (delayed, de-facto) establishing – when illegal migrants present themselves the threat for state border security and internal disposition essential factor – is being emphasized.

In the sphere of state control over migration processes there is suggested to apply a business approach with respect to the “expenditures-income” category. As an income are understood not only direct financial costs but also reputational issues of the state.

Economists conclude that Ukraine is a developing (in process) country: so its migration policy should be sufficiently liberal - with some simplification of migration procedures and the establishment of controls over the financial flows sourced by migrant labor.

In a criminological context illegal migration is subject to analysis as a type of cross-border crime (the focus is mainly on organized manifestations of such activity) and as a background appearance.

In this conceptual context illegal migration is absolutely negative appearance. At the same time advisability to shift preventive activity towards criminal structures (illegal migration providing actions) detection is obvious.

There is concluded that illegal migration prevention has to be an essence of state migration policy of Ukraine. Among the strategic direction:

quoting – allocation of immigration quotas to countries with which migration agreements has been concluded in order to flexible respond to the labor market needs;

regularization (legalization, migration amnesty) – allowing for illegal migrants being out of Ukrainian laws to obtain legal status;

integration - understood as the inclusion of immigrants (in particular, legalized illegal migrants) into economic, socio-cultural and political life of the state;

control of national migration law compliance strengthening, especially with regard to abuse of legal means of migration;

channels of illegal migration restricting through inter-agency and international cooperation;

responsibility for migration offenses increasing.

There is concluded that illegal migration prevention has to be an essence of state migration policy of Ukraine.

The strategic milestones of modern prevention activity are evidencing concerning declaration of the prevention priority and humanity focused measures over repressive practice against offenders.

In general, all these are in the line with the pan-European vision of the suggested issue.

Keywords: *trans-border criminality, illegal migration, prevention, pan-European approaches to illegal migration prevention, state migration policy.*